

BIOLOGICAL SCIENCES

ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ГІДРОЕКОЛОГІЇ

Павлюченко Олеся Вікторівна,
к.б.н., доцент
Баята Катерина Олександрівна,
студентка
Житомирський державний університет
імені Івана Франка
м. Житомир, Україна

Вступ./Introduction. Сьогодні формування екологічної культури студентської молоді є однією з актуальних педагогічних проблем. Підвищенню ефективності цього процесу сприяє оптимальне сполучення традиційних і інноваційних методів, форм і засобів виховання та навчання.

Так, останнім часом усе частіше стали використовуватися ігри біологічного та екологічного змісту. Гра – не розвага і забава, а один із серйозних засобів педагогічного впливу на дітей. Ушинський відзначав, що в грі формуються всі сторони душі людини: його розум, його серце, його воля.

Народна мудрість створила дидактичну гру, яка є для дитини найбільш підходящою формою навчання. Дидактичні ігри на заняттях дають гарний результат лише в тому випадку, коли ясно уявляєш, які завдання можуть бути вирішені в процесі їх проведення і в чому особливості проведення цих занять.

Ціль роботи./Aim. Розвивати стійкі пізнавальні процеси у студентів через різноманітні ігрові форми навчання, залучати до роботи з додатковою літературою, формувати вміння поєднувати набуті теоретичні знання на практиці.

Матеріали та методи./Materials and methods. Гідроекологія – наука, що вивчає водні екосистеми, їхні структури і закономірності функціонування, зумовлені взаємодією гідробіонтів як між собою, так і з навколишнім водним середовищем. Ця наука тісно пов'язана з зоологією, гідрохімією, гідробіологією, вона має свої інтегральні підходи до вивчення водних екосистем як складних систем надорганізмового рівня. Основними методами сучасних гідроекологічних досліджень є польові спостереження, експерименти на природних і штучно створених водних екосистемах, математичне моделювання; широко використовують також радіоекологічні та екотоксикологічні методи. Важливим напрямом гідроекології є вивчення впливу господарської діяльності людини на стан водних екосистем, якість води і біотичну продуктивність з метою розробки заходів з охорони вод. Для кращого розуміння та запам'ятовування навчального матеріалу з гідроекології використовують різні методи та форми навчання, серед яких вагомe місце займають дидактичні ігри. Здобувачам освіти пропонують різні види завдань, зокрема, ребуси (рис. 1), узагальнюючі таблиці, пошук хибних і правильних представників, визначення понять та ін.

Рис. 1. Зразок ребусів до теми: «Екологічні групи гідробіонтів»

Розроблені дидактичні ігри складаються з ігрового поля та фішок, які потрібно обрати для відповіді (рис. 2-3). Також можуть містити об'єкти, в яких

потрібно визначити складові (будова, функції, належність до екосистем тощо) (рис. 4).

Рис. 2. Зразок ігрового поля до гри

Рис. 3. Зразок фішок для заповнення ігрового поля

Рис. 4. Екологічні групи гідробіонтів

Результати та обговорення./Results and discussion. Студентам подобається як грати, так і бути авторами завдань. Але підготовка дидактичної гри вимагає глибоких знань з теми. Перевагою такої форми навчання є і те, що під час гри поняття розглядають із багатьох сторін, в повноті їх властивостей. В іграх застосовуються як правильні, так і хибні твердження, що стимулює розвиток логічного мислення. Така організація роботи сприяє самостійності у прийнятті рішень, надає можливість відстояти свою думку, формує відчуття впевненості у своїх знаннях, допомагає подолати страх перед аудиторією. Звісно, дидактичні ігри незвичні за задумом, організацією, методикою проведення, більше подобаються студентам, ніж буденні навчальні заняття з суворою структурою і встановленим режимом роботи.

Висновки./Conclusions. Систематичне використання гри під час занять з гідроекології сприяє підвищенню інтересу здобувачів до вивчення цієї освітньої компоненти, формує активну життєву позицію.